

Marie Čechová jubilující

Slušelo by se napsat ke kulatému jubileu, ale profesorka PhDr. Marie Čechová, DrSc., při výběru a psaní medailonů význačných bohemistických osobností důrazně razí heslo: „Pětky neslavíme“. Takže nebylo možné v žádném odborném periodiku připomenout, že oslavila v minulém roce 85 let. Poslední medailon a jubilejní sborník vyšel k jejím 80. narozeninám¹, ale M. Čechová s neutuchajícím elánem posledních

¹ J. Kostečka, *Sborník k životnímu jubileu profesorky Marie Čechové*. Červený Kostelec: Nová čeština doma a ve světě. Pavel Mervart, 2017, s. 7–11. Bibliografie prací M. Čechové viz J. Papcunová, A. Nejedlá, *Bibliografie vědeckých prací profesorky PhDr. Marie Čechové, DrSc. za léta 1967–2007*. In: *Co všechno slovo znamená: Sborník příspěvků věnovaných*

šest let stále intenzivně pracuje a dovolím si říct, že překvapuje svou energií, vědeckou a organizační aktivitou.

V roce 2019 získala cenu Milady Paulové vyhlášenou MŠMT ČR a udělovanou významným českým badatelkám za celoživotní přínos české vědě. Tato cena představuje jedno z mnoha potvrzení profesního významu M. Čechové. Cena je významná nejen pro ni osobně, ale také pro bohemistiku, které M. Čechová zasvětila celý život. Od svých posledních kulatých narozenin stačila vydat tři monografie: *Řeč o řeči* (2017) – soubor statí zaměřených na užívání řeči v různých komunikačních oblastech, *Život s češtinou. Češka – češtinářka – Čechová* (2020) analyzující dynamiku současné řečové praxe a *Svět v češtině a svět češtiny. Za češtinou a pro češtinu* (2022) navazující na obě předchozí monografie a zachycující vývoj a současný stav sledované problematiky.

M. Čechová se pravidelně zúčastňuje vědeckých lingvistických i lingvodidaktických konferencí, řídí s energií sobě vlastní vydávání časopisu *Český jazyk a literatura*, je editorkou tří monografií na Katedře českého jazyka literatury FPE ZČU v Plzni: *Od praxe k teorii a zpět ve vyučování češtině I, II* (2019, 2021, společně s M. Spěváčkovou) a *Utváření české národní identity do 19. století. Literaturou a v literatuře, školou a ve škole* (2021, společně s D. Frantou a M. Spěváčkovou), připravuje odborné přednášky, pracuje v redakčních radách dalších odborných časopisů a vydává řadu časopiseckých studií i článků publikovaných v domácích i zahraničních sbornících, bohatá je i také její činnost recenzní. Za všechny jmenujme z poslední doby alespoň články *Řečová a vzdělávací praxe a jejich výzkum* („Didaktické studie” 12, 2020, s. 114–123), *Kam spěje vývoj nejen flexe proprii?* („Bohemistyka” 2020, č. 3, s. 345–360), *Regionální problematika ve vyučování* („Český jazyk a literatura” 72, 2021–2022, s. 174–179), *Budou talentovaní češtináři handicapováni?* („Český jazyk a literatura” 73, 2022–2023, s. 6–10).

Nesmíme zapomenout ani na organizování a dlouhodobou přípravu paní profesorkou milované *Olympiády v českém jazyce*, která se po letech uskutečňovaných online, opět vrací k normálnímu průběhu.

O osobnosti M. Čechové a jejím profesním působení již bylo napsáno mnohé, ve všech pádech bývá skloňován její význam pro bohemistiku, rozvoj didaktiky českého jazyka v oblasti teoretické i praktické, při tvorbě učebnic, vypočítávány jsou její práce lingvistické a lingvodidaktické. Je třeba ocenit, že do svých prací dokázala věnovat své dlouholeté zkušenosti ze školské praxe a díky tomu také vytvořit „čechovskou” školu mnoha svých následovníků. Svou láskou k češtině, osobním příkladem, odvahou, pracovním nasazením, odbornou erudicí a také prostřednictvím mnoha systematicky

profesorce PhDr. Marii Čechové, DrSc., Ústí nad Labem, UJEP, 2007, s. 15–30. L. Zimová, *Životní jubileum prof. PhDr. Marie Čechové, DrSc.* „Naše řeč” 90, 2007, s. 161–164.; M. Ballowski, *Životní jubileum prof. M. Čechové*. „Bohemistyka” 2007, č. 3, s. 237–238.

zpracovaných učebních textů ovlivnila a stále ovlivňuje několik generací učitelů českého jazyka na základní a střední škole.

A samozřejmě i mnohé studenty univerzitní. Pro mé současné studenty je zosobněním zejména dvou publikací *Současné stylistiky* (společně s M. Krémovou a E. Miňářovou, 4.vyd., 2008) a oblíbené mluvnice *Čeština – řeč a jazyk* (s kolektivem autorů, naposledy rozšířené a upravené vydání, 2023).

Osobně jsem paní profesorku poznala během doktorského studia a jako její doktorandka se cítím dosud. Dnes úzce spolupracujeme při redigování časopisu *Český jazyk a literatura* a zblízka mám možnost vidět, kolik úsilí a času je třeba, aby každé číslo bylo naplněno tématy důležitými a inspirativními nejen pro učitele českého jazyka, ale i pro bohemisty.

M. Čechová patří k osobnostem, které rádi pomohou a poradí, její vstřícný přístup ke studentům a mladším kolegům je příslovečný, její pečlivost a trpělivost v přístupu k jejich pracím je nezměrná. Pokud potřebujete poradit v bohemistickém či didaktickém tématu, paní profesorka chvíli přemýšlí, nakrčí nos a pak řekne: *Měl(a) byste se podívat ještě tam, o tom psal(a)...* Druhá její reakce je: *Já se podívám do knihovny a ozvu se...* Její přehled a paměť je možno označit za ohromující.

Stále přichází s novými myšlenkami a tvůrčími náměty a setkání s ní je obohacující profesně i lidsky. Za všechny její žáky, studenty, doktorandy i kolegy si dovoluji pográtulovat k jejím narozeninám a popřát paní profesorce hodně sil, elánu a pevné zdraví, aby mohla dál pobývat na své chatě a radovat se na zahradě z kvetoucích rostlin. A dál inspirovat studenty, mladé a mladší učitele a kolegy, aby se věnovali vědě a bohemistice.